

Wspólna Koncepcja Przyszłości dla polsko-niemieckiego obszaru powiązań *Wizja 2030*

Gemeinsames Zukunftskonzept für den deutsch-polnischen Verflechtungsraum *Vision 2030*

*Droga do implementacji –
konferencje, spotkania
i konkurs na projekty flagowe*

*Auf dem Weg zur Umsetzung –
Konferenzen, Veranstaltungen und
Wettbewerb für Flaggschiffprojekte*

MINISTERSTWO
INWESTYCJI
I ROZWOJU

Bundesministerium
des Innern, für Bau
und Heimat

Wydawca

Komitet ds. Gospodarki Przestrzennej Polsko-Niemieckiej
Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej
i Przygranicznej

Współprzewodnictwo

Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju RP, Warszawa
Federalne Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych, Budownictwa i Ojczyzny, Berlin

Koordinacja

Federalny Instytut ds. Badań Budownictwa,
Miast i Przestrzeni, Bonn

Realizacja

INFRASTRUKTUR & UMWELT
Professor Böhm und Partner, Darmstadt/Poczdarn

Przedruk i powielanie

Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk i powielanie
dozwolone tylko pod warunkiem podania źródła.

Druk

Federalny Urząd ds. Budownictwa i Ładu Przestrzennego, Bonn

Źródła zdjęć znajdują się przy zdjęciach

Herausgeber

Ausschuss für Raumordnung der Deutsch-Polnischen
Regierungskommission für regionale und grenznahe
Zusammenarbeit

Co-Vorsitz

Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat, Berlin
Ministerium für Investition und wirtschaftliche Entwicklung
der Republik Polen, Warschau

Koordination

Bundesinstitut für Bau-, Stadt- und Raumforschung, Bonn

Umsetzung

INFRASTRUKTUR & UMWELT
Professor Böhm und Partner, Darmstadt/Potsdam

Nachdruck und Vervielfältigung

Alle Rechte vorbehalten. Nachdruck nur mit genauer
Quellenangabe gestattet.

Druck

Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung, Bonn

Bildnachweise bei den Fotos

**WSPÓLNA KONCEPCJA PRZYSZŁOŚCI DLA
POLSKO-NIEMIECKIEGO OBSZARU POWIĄZAŃ
– WIZJA 2030 –**

**GEMEINSAMES ZUKUNFTSKONZEPT FÜR DEN
DEUTSCH-POLNISCHEN VERFLECHTUNGSRAUM
– VISION 2030 –**

*Droga do implementacji – konferencje, spotkania
i konkurs na projekty flagowe*

*Auf dem Weg zur Umsetzung – Konferenzen, Veranstaltungen
und Wettbewerb für Flaggschiffprojekte*

Spis treści

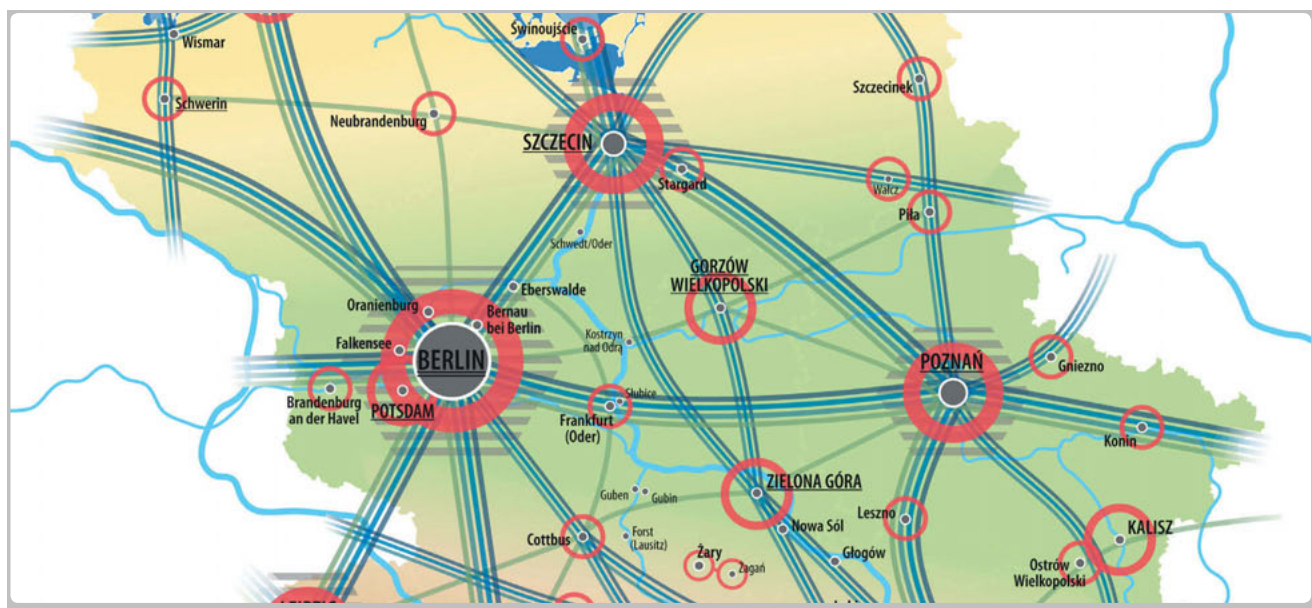
Inhalt

» Wprowadzenie	» Einleitung	4
» Cykl spotkań regionalnych z podmiotami lokalnymi i regionalnymi	» Veranstaltungsreihe mit kommunalen und regionalen Akteuren	6
» Konferencja na temat Wspólnej Koncepcji Przyszłości 4 października 2018 r. w Berlinie	» Konferenz zum Gemeinsamen Zukunftskonzept am 4. Oktober 2018 in Berlin	8
» Konkurs na projekty flagowe Wspólnej Koncepcji Przyszłości	» Wettbewerb für Flaggschiffprojekte des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes	10
» Ceremonia wręczenia nagród 5 czerwca 2019 r. w Berlinie	» Preisverleihung am 5. Juni 2019 in Berlin	12
Wyróżnione projekty	Ausgezeichnete Projekte	
» Rewitalizacja komunikacji kolejowej między Lipskiem i Poznaniem	» Wiederbelebung der Eisenbahnfernverbindung zwischen Leipzig und Poznań	14
» arkaPomorza – Arche-typowe Pomorze!	» pommernArche – Ur-Typisch Pommern!	16
» Punkt Kontaktowo-Doradczy dla polskich i niemieckich obywateli	» Kontakt- und Beratungsstelle für deutsche und polnische Bürger	18
» TRAILS – Mobilne Laboratoria Innowacyjności i Usług	» TRAILS – Mobile Innovationslabore und -services	20
» REVIVAL! – Rewitalizacja historycznych miast Dolnego Śląska i Saksonii	» REVIVAL! – Revitalisierung der historischen Städte in Niederschlesien und Sachsen	22
» Edukacja w zakresie kultury i języka sąsiada od przedszkola do zakończenia edukacji	» Interkulturelle und nachbarsprachige Bildung von der Kita bis zum Schulabschluss	24
» Laureaci poprzednich konkursów	» Preisträger früherer Wettbewerbe	26
» Członkowie Komitetu ds. Gospodarki Przestrzennej	» Mitglieder des Raumordnungsausschusses	28

WPROWADZENIE

EINLEITUNG

Droga do implementacji Wspólnej Koncepcji Przyszłości

Pierwsza faza implementacji Wspólnej Koncepcji Przyszłości (WKP) – Wizja 2030 obejmowała trzy elementy:

- cykl spotkań regionalnych z instytucjami samorządowymi regionalnymi,
- Konferencja na temat Wspólnej Koncepcji Przyszłości 4 października 2018 r. w Berlinie oraz
- konkurs na projekty flagowe.

Pierwszym elementem był cykl spotkań regionalnych z instytucjami samorządowymi i regionalnymi latem i jesienią 2018 roku. Podczas spotkań w Chociebużu (Cottbus), Eberswalde, Berlinie, Pasewalku, Görlitz oraz Heringsdorfie lokalnym multiplikatorom przedstawiono Wspólną Koncepcję Przyszłości oraz dyskutowano wspólnie z nimi, jakie jest znaczenie Koncepcji dla regionów przygranicznych i jaką rolę mogą odegrać działające tam podmioty w ramach implementacji. Więcej informacji o cyklu spotkań regionalnych znajdą Państwo na stronach 6-7.

Zasadnicza rola Wspólnej Koncepcji Przyszłości dla rozwoju polsko-niemieckiego obszaru powiązań i wynikające z tego perspektywy były także głównymi zagadnieniami polsko-niemieckiej konferencji, która odbyła się 4 października 2018 r. w berlińskiej siedzibie Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Budownictwa i Ojczyzny. W szczególności chodziło o kwestię, jakie istnieją potencjały współpracy transgranicznej i jak mogą one być wspól-

Auf dem Weg zur Umsetzung des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes

Die erste Phase der Umsetzung des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes (GZK) 2030 umfasste drei Bausteine:

- eine Veranstaltungsreihe mit kommunalen und regionalen Akteuren,
- eine Konferenz zum Gemeinsamen Zukunftskonzept am 4. Oktober 2018 in Berlin und
- einen Wettbewerb für Flaggschiffprojekte.

Auftakt war eine Veranstaltungsreihe mit kommunalen und regionalen Akteuren im Sommer und Herbst 2018. In Cottbus, Eberswalde, Berlin, Pasewalk, Görlitz und im Seebad Heringsdorf wurde den Multiplikatoren vor Ort das GZK 2030 vorgestellt und gemeinsam mit ihnen diskutiert, welche Bedeutung das Konzept für die Regionen entlang der Grenze hat und welchen Beitrag die dort aktiven Akteure bei der Umsetzung spielen können. Lesen Sie mehr zur Veranstaltungsreihe auf den Seiten 6 und 7.

Die grundlegende Rolle des GZK 2030 für die Entwicklung des deutsch-polnischen Verflechtungsraums und die sich daraus ergebenden Perspektiven standen auch im Mittelpunkt der deutsch-polnischen Konferenz am 4. Oktober 2018 im Berliner Dienstsitz des Bundesministeriums des Innern, für Bau und Heimat (BMI). Insbesondere ging es um die Frage, welche grenzübergreifenden Potenziale es gibt und wie diese gemeinsam genutzt werden

nie wykorzystane. Zainaugurowany podczas konferencji konkurs na projekty flagowe miał dostarczyć ważne wskazówki w tym zakresie. Więcej informacji o Konferencji znajdują Państwo na stronach 8-9.

Konkurs na projekty flagowe Wspólnej Koncepcji Przyszłości dotyczył polsko-niemieckich projektów współpracy i przedsięwzięć, które zawierają obiecujące możliwości rozwiązań w zakresie istotnych dla gospodarki przestrzennej wyzwań w jednym z pięciu obszarów działania Wspólnej Koncepcji.

Spośród 35 projektów, które zgłoszono do 4 grudnia 2018 r., dziewięcioosobowa komisja konkursowa wybrała na swoim posiedzeniu we Frankfurcie nad Odrą w dniu 7 lutego 2019 r. pięć projektów – laureatów konkursu. Ponadto komisja przyznała dwóm projektom nagrody honorowe oraz wyraziła dwóm dalszym projektom szczególne uznanie. Zwycięzcy konkursu zostali wyróżnieni podczas ceremonii wręczenia nagród, która odbyła się 5 czerwca 2019 r. w Instytucie Polskim w Berlinie. Dla uczestników była ona ponadto okazją do intensywnej wymiany myśli na temat dalszego rozwoju projektów oraz ich roli w ramach implementacji Wspólnej Koncepcji Przyszłości.

Konkurs został udokumentowany łącznie z prezentacją projektów laureatów i ceremonią wręczenia nagród na stronach 10 do 25

Więcej informacji znajduje się na Polsko-Niemieckim Portalu Gospodarki Przestrzennej www.kooperacja-bez-granic.pl. Między innymi przedstawione zostały tam wszystkie projekty, które brały udział w konkursie, wraz z ich lokalizacją na mapie.

können. Der Wettbewerb für Flaggschiffprojekte, der auf der Konferenz eröffnet wurde, sollte dazu wichtige Hinweise liefern. Mehr zur Konferenz finden Sie auf den Seiten 8 und 9.

Der Wettbewerb für Flaggschiffprojekte des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes richtete sich an deutsch-polnische Kooperationsprojekte und Vorhaben, die in einem der fünf Handlungsfelder des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes erfolgversprechende Lösungsansätze für raumwirksame Herausforderungen entwickeln.

Aus 35 Projekten, die bis zum 4. Dezember 2018 eingegangen waren, wählte eine neunköpfige Jury in ihrer Sitzung am 7. Februar 2019 in Frankfurt (Oder) fünf Flaggschiffprojekte als Preisträger aus. Sie vergab darüber hinaus an zwei Projekte Ehrenpreise und sprach zwei weiteren Projekten ihre Anerkennung aus. Die Preisträger wurden im Rahmen der Preisverleihung am 5. Juni 2019 im Polnischen Institut Berlin gewürdigt. Die Gäste nutzten die Veranstaltung darüber hinaus zu einem intensiven Gedankenaustausch über die Weiterentwicklung der Projekte und ihre Rolle im Rahmen der Umsetzung des GZK 2030.

Der Wettbewerb, die Preisverleihung und die Gewinnerprojekte werden ausführlich auf den Seiten 10 bis 25 dokumentiert.

Weitere Informationen sind im Deutsch-Polnischen Raumordnungsportal www.kooperation-ohne-grenzen.de abrufbar. Unter anderem werden dort alle teilnehmenden Projekte vorgestellt und in einer Karte verortet.

SPOTKANIA REGIONALNE

REGIONALVERANSTALTUNGEN

© Sven Friedrich

Spotkanie regionalne w dniu 4 lipca 2018 r. w Pasewalku, po prawej: Patrick Dahlemann, Sekretarz Stanu dla Pomorza Przedniego / Regionalveranstaltung am 4. Juli 2018 in Pasewalk, rechts: Patrick Dahlemann, Staatssekretär für Vorpommern

Cykl spotkań z podmiotami lokalnymi i regionalnymi

Kraje związkowe Meklemburgia-Pomorze Przednie, Berlin, Brandenburgia, i Saksonia zorganizowały w okresie od maja do października 2018 r. wspólnie z Federalnym Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, Budownictwa i Ojczyzny (BMI) 6 spotkań regionalnych skierowanych do instytucji samorządowych i regionalnych. Odbływały się one najpierw po stronie niemieckiej i miały za zadanie promować Wspólną Koncepcję Przyszłości oraz ułatwiać podjęcie założeń przedstawionych w Koncepcji.

Na spotkaniach regionalnych 4 lipca 2018 r. w Pasewalku i 29 października 2018 r. w Heringsdorfie głównymi punktami były rola Szczecina jako regionalnego centrum dla Pomorza Przedniego oraz możliwości utrwalania współpracy pomiędzy polskimi i niemieckimi gminami wysp Uznam i Wolin. Ponadto w celu pobudzenia dyskusji na temat możliwych wspólnych przedsięwzięć zaprezentowano projekty CAMPFIRE, Zintegrowane Transgraniczne Ratownictwo Medyczne (InGRiP) oraz arkaPomorza. Oba spotkania regionalne zostały zrealizowane w ścisłej współpracy z Parlamentarnym Sekretarzem Stanu dla Pomorza Przedniego Patrickiem Dahlemannem.

Na spotkaniach regionalnych 24 maja 2018 r. w Chociebużu (Cottbus), 25 maja 2018 r. w Eberswalde i 2 lipca 2018 r. w Berlinie poruszano w szczególności tematykę rozwoju turystycznego i gospodarczego, rozbudowy infrastruktury transgranicznej oraz realizacji przedsięwzięć i pro-

Veranstaltungsreihe mit kommunalen und regionalen Akteuren

Die Länder Mecklenburg-Vorpommern, Berlin, Brandenburg und Sachsen haben zusammen mit dem Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat von Mai bis Oktober 2018 sechs Regionalveranstaltungen ausgerichtet, die sich an kommunale und regionale Akteure wandten. Sie fanden zunächst auf der deutschen Seite statt und hatten zum Ziel, für das Gemeinsame Zukunftskonzept zu werben und ein Aufgreifen der im Konzept skizzierten Ansätze zu erleichtern.

Bei den Regionalveranstaltungen am 4. Juli 2018 in Pasewalk und am 29. Oktober 2018 im Seebad Heringsdorf standen die Rolle Stettins als Oberzentrum für Vorpommern und Möglichkeiten zur Verstärkung der Zusammenarbeit zwischen den deutschen und polnischen Gemeinden der Inseln Usedom und Wolin im Vordergrund. Außerdem wurden die Projekte CAMPFIRE, Integrierter grenzüberschreitender Rettungsdienst (InGRiP) und pommernArche vorgestellt, um die Diskussion zu möglichen gemeinsamen Aktivitäten anzuregen. Beide Regionalveranstaltungen wurden in enger Zusammenarbeit mit dem Parlamentarischen Staatssekretär für Vorpommern Patrick Dahlemann realisiert.

Im Rahmen der Regionalveranstaltungen am 24. Mai 2018 in Cottbus, am 25. Mai 2018 in Eberswalde und am 2. Juli 2018 in Berlin wurden insbesondere die touristische und die wirtschaftliche Entwicklung, der grenzüberschreitende Ausbau von Infrastrukturen und die Umsetzung strategi-

jektów strategicznych. Przedstawiciele instytucji lokalnych i regionalnych podkreślali znaczenie rozwijanych od wielu lat polsko-niemieckich sieci dla dalszej współpracy i dyskutowali nad potencjalnym znaczeniem Wspólnej Koncepcji Przyszłości dla polityki spójności i transgranicznej polityki transportowej. Duże zainteresowanie budziła kwestia, w jaki sposób cele i założenia Koncepcji mogą zależeć się z lokalnymi i regionalnymi pomysłami na rozwój.

Ponadto, 24 maja 2018 r. Wspólna Koncepcja Przyszłości została przedstawiona w ramach konferencji „Collaborative Research in Horizon 2020. Promoting German-Polish Cooperation in EU Research Funding”, która odbyła się na Uniwersytecie Europejskim Viadrina we Frankfurcie nad Odrą. W ramach modułu „Speed networking and project idea building” Koncepcja była prezentowana, a następnie przedstawiciele Koncepcji odpowiadali na pytania naukowców.

Uczestnicy spotkania regionalnego 6 września 2018 r. w Görlitz wymienili się doświadczeniami w zakresie współpracy transgranicznej i omówili w kontekście Wspólnej Koncepcji Przyszłości możliwości utrwalenia współpracy i wprowadzenia dobrych założeń i rozwiązań do regularnej praktyki administracyjnej. Ponadto przedstawiono projekt Smart Integration, którego rezultatem jest opracowanie Saksońsko-Dolnośląskiego Studium Pogranicza nawiązującego do celów i założeń Wspólnej Koncepcji Przyszłości.

W spotkaniach regionalnych wzięło udział około 140 osób, w tym wielu przedstawicieli gmin, powiatów, euro-regionów i instytucji planowania regionalnego. Dotarło również do podmiotów i multiplikatorów z dziedzin biznesu, badań naukowych, uczelni, rynku pracy, transportu oraz turystyki.

Przedstawiciele instytucji samorządowych i regionalnych bardzo dobrze przyjęli inicjatywę organizacji spotkań regionalnych. Uczestnicy sugerowali częstsze ich przeprowadzanie i włączenie do dyskusji w przyszłości również podmiotów ze strony polskiej.

schier Vorhaben und Projekte thematisiert. Die kommunalen und regionalen Akteure unterstrichen die Bedeutung der über lange Jahre entwickelten deutsch-polnischen Netzwerke für die weitere Zusammenarbeit und diskutierten die mögliche Rolle des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes für die Kohäsionspolitik und die grenzüberschreitende Verkehrspolitik. Dabei war von großem Interesse, wie die Ziele und Leitlinien des Konzeptes mit lokalen und regionalen Entwicklungsvorstellungen zusammenwirken können.

Am Nachmittag des 24. Mai 2018 wurde das GZK 2030 außerdem im Rahmen der Konferenz „Collaborative Research in Horizon 2020. Promoting German-Polish Cooperation in EU Research Funding” an der Europa-Universität Viadrina in Frankfurt (Oder) präsentiert. Im Rahmen eines „Speed networking and project idea building” wurde das GZK 2030 vorgestellt und Fragen interessierter Wissenschaftlerinnen und Wissenschaftler beantwortet.

Die Teilnehmerinnen und Teilnehmer der Regionalveranstaltung am 6. September 2018 in Görlitz tauschten sich zu ihren Erfahrungen mit der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit aus und diskutierten vor dem Hintergrund des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes über Möglichkeiten, wie die Kooperation verstetigt werden könne und wie gute Ansätze und Lösungen in regelmäßiges Verwaltungshandeln Einzug finden können. Außerdem wurde das Projekt Smart Integration vorgestellt, als dessen Ergebnis eine sächsisch-niederschlesische Grenzraumstudie entsteht, die an die Ziele und Leitlinien des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes anknüpft.

Insgesamt nahmen knapp 140 Personen an den Regionalveranstaltungen teil, darunter viele Vertreterinnen und Vertreter von Kommunen, Landkreisen, Euroregionen und der Regionalplanung. Außerdem wurden Akteure und Multiplikatoren aus den Bereichen Wirtschaft, Forschung, Hochschulen, Arbeitsmarkt, Verkehr und Tourismus erreicht.

Die Initiative für die Regionalveranstaltungen wurde von den kommunalen und regionalen Akteuren sehr begrüßt. Die Teilnehmer regten an, diese häufiger durchzuführen und zukünftig auch die Akteure der polnischen Seite in die Diskussion einzubeziehen.

KONFERENCJA

KONFERENZ

© Christian Gering

Otwarcie polsko-niemieckiej konferencji na temat Wspólnej Koncepcji Przyszłości 4 października 2018 r. w Berlinie /
Eröffnung der deutsch-polnischen Konferenz zum Gemeinsamen Zukunftskonzept am 4. Oktober 2018 in Berlin

Wspólny obszar gospodarczy w sercu Europy

Konferencja na temat Wspólnej Koncepcji Przyszłości 4 października 2018 r. w Berlinie

4 października 2018 r. odbyła się w Berlinie całodzienna konferencja na temat Wspólnej Koncepcji Przyszłości, której organizatorami były Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Budownictwa i Ojczyzny, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju oraz Wspólny Departament Planowania Przestrzennego Krajów Berlin i Brandenburgia.

Konferencję otworzyli dr Markus Kerber, sekretarz stanu w Federalnym Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Budownictwa i Ojczyzny, oraz dr Dietmar Woidke, premier Kraju Związkowego Brandenburgia, koordynator rządu niemieckiego ds. polsko-niemieckiej współpracy społecznej i przygranicznej. Tadeusz Oliwiński, radca-minister w Wydziale Ekonomicznym Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie przekazał przesłania min. Artura Sobonia, sekretarza stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju oraz min. Renaty Szczęch, podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, Koordynatorki ds. Polsko-Niemieckiej Współpracy Przygranicznej i Regionalnej.

Sekretarz Stanu, dr Markus Kerber, podkreślił cel rządu federalnego, aby ludzie czuli się dobrze w regionach, w których żyją, i aby stworzyć im dogodne warunki życia. W regionach przygranicznych takie działanie ma zawsze wymiar trans-

Ein gemeinsamer Wirtschaftsraum im Herzen Europas

Konferenz zum Gemeinsamen Zukunftskonzept am 4. Oktober 2018 in Berlin

Am 4. Oktober 2018 fand in Berlin eine ganztägige Konferenz zum Gemeinsamen Zukunftskonzept statt, die vom Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat, dem Ministerium für Investition und wirtschaftliche Entwicklung (MliR) und der Gemeinsamen Landesplanungsabteilung Berlin-Brandenburg veranstaltet wurde.

Eröffnet wurde die Veranstaltung von Dr. Markus Kerber, Staatssekretär im Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat, und Dr. Dietmar Woidke, Ministerpräsident des Landes Brandenburg und Koordinator für die deutsch-polnische zwischengesellschaftliche und grenznahe Zusammenarbeit. Tadeusz Oliwiński, Gesandter und Botschaftsrat in der Wirtschaftsabteilung der Botschaft der Republik Polen in Berlin, überbrachte Grußbotschaften von Artur Soboń, Staatssekretär im Ministerium für Investition und wirtschaftliche Entwicklung, und Renata Szczęch, Unterstaatssekretärin im Ministerium für Inneres und Verwaltung und Koordinatorin für die deutsch-polnische grenznahe und regionale Zusammenarbeit.

Staatssekretär Dr. Markus Kerber betonte das Ziel des Bundes, dass Menschen sich in den Regionen, in denen sie leben, wohlfühlen und für sie gute Lebensbedingungen geschaffen werden. In grenznahen Regionen habe

graniczny, ponieważ szanse rozwoju są często związane z wykorzystaniem wspólnego potencjału razem z regionami sąsiadującymi.

Premier Brandenburgii, dr Dietmar Woidke, podkreślił, że Koncepcja ukazuje cenne pomysły i nowe perspektywy dla polsko-niemieckiego obszaru powiązań. Jest to doskonała podstawa do dalszej intensyfikacji współpracy w tym regionie. Mowa tu o miejscach pracy, o synergii pomiędzy ośrodkami gospodarczymi i badawczymi a także o otoczeniu atrakcyjnym szczególnie również dla młodych rodzin.

W konferencji uczestniczyli wysocy przedstawiciele krajów związkowych Berlin, Brandenburgia, Meklemburgia-Pomorze Przednie i Saksonia oraz województw Zachodniopomorskiego, Lubuskiego, Wielkopolskiego i Dolnośląskiego. Kathrin Schneider, Minister Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Brandenburgii, Wojciech Jankowiak, Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego, Regula Lüscher, Dyrektor ds. budownictwa Senatu Berlina i Sekretarz stanu w Senackiej Administracji Rozwoju Miasta i Mieszkalnictwa, Ina-Maria Ulbrich, Sekretarz stanu w Ministerstwie Energii, Infrastruktury i Cyfryzacji Meklemburgii-Pomorza Przedniego oraz prof. dr Günther Schneider, Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Saksonii przedstawili zasadnicze wizje i kierunki tematyczne Wspólnej Koncepcji Przyszłości oraz omówili regionalne priorytety jej implementacji. Ponadto dr Walter Deffaa, specjalny doradca Europejskiej Komisarzy ds. Polityki Regionalnej, podkreślił znaczenie Wspólnej Koncepcji Przyszłości w kontekście polityki spójności Unii Europejskiej.

W ostatniej części konferencji ogłoszono otwarcie konkursu na projekty flagowe Wspólnej Koncepcji Przyszłości, który jest przedstawiony na kolejnych stronach.

dies auch immer eine grenzüberschreitende Dimension, denn Entwicklungschancen lägen vielfach in der Erschließung gemeinsamer Potentiale zusammen mit den Nachbarregionen.

Ministerpräsident Dr. Dietmar Woidke hob hervor, dass das Konzept wertvolle Ideen und neue Perspektiven für den deutsch-polnischen Verflechtungsraum aufzeigt. Es sei eine ausgezeichnete Grundlage, um die Zusammenarbeit in diesem Raum weiter zu stärken. Dabei gehe es um Arbeitsplätze, um Synergien zwischen Wirtschafts- und Forschungsstandorten und ein Lebensumfeld, das gerade auch für junge Familien attraktiv sei.

Die Konferenz fand unter hochrangiger politischer Beteiligung der Länder Berlin, Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern und Sachsen und der Wojewodschaften Westpommern, Lubuskie, Großpolen und Niederschlesien statt. So stellten Kathrin Schneider, Ministerin für Infrastruktur und Landesplanung des Landes Brandenburg, Wojciech Jankowiak, Vizemarschall der Wojewodschaft Großpolen, Regula Lüscher, Senatsbaudirektorin und Staatssekretärin in der Berliner Senatsverwaltung für Stadtentwicklung und Wohnen, Ina-Maria Ulbrich, Staatssekretärin im Ministerium für Energie, Infrastruktur und Digitalisierung des Landes Mecklenburg-Vorpommern und Prof. Dr. Günther Schneider, Staatssekretär im Sächsischen Staatsministerium des Innern die grundlegenden Visionen und thematischen Leitlinien des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes vor und erörterten die regionalen Schwerpunkte bei seiner weiteren Umsetzung. Außerdem würdigte Dr. Walter Deffaa, Sonderberater der EU-Kommissarin für Regionalpolitik, die Bedeutung des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes vor dem Hintergrund der europäischen Kohäsionspolitik.

Den Abschluss der Konferenz bildete die Eröffnung des Wettbewerbs für Flaggschiffprojekte des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes, der auf den folgenden Seiten vorgestellt wird.

KONKURS

WETTBEWERB

© Dirk Gebhardt

Posiedzenie komisji konkursowej 7 lutego 2019 r. w Kościele Pokoju we Frankfurcie nad Odrą /
Sitzung der Wettbewerbsjury am 7. Februar 2019 in der Friedenskirche in Frankfurt (Oder)

Konkurs na projekty flagowe Wspólnej Koncepcji Przyszłości

Konkurs na projekty flagowe Wspólnej Koncepcji Przyszłości obejmował polsko-niemieckie projekty współpracy i przedsięwzięcia, które zawierają obiecujące elementy rozwiązań w zakresie istotnych dla gospodarki przestrzennej wyzwań w jednym z pięciu obszarów działania Wspólnej Koncepcji Przyszłości:

- I. Wykorzystanie zalet policentrycznej struktury osadniczej
- II. Poprawa połączeń transportowych
- III. Inwestowanie w ludzi
- IV. Promowanie trwałego i zrównoważonego wzrostu
- V. Zabezpieczanie podstaw dla wysokiej jakości życia

W wyznaczonym terminie do 4 grudnia 2018 r. na konkurs złożono łącznie 35 zgłoszeń. Zgłaszane mogły być zarówno projekty, które w czasie konkursu znajdowały się jeszcze w przygotowaniu, jak i projekty, które pierwsze etapy realizacji miały już za sobą. W projektach musieli uczestniczyć zarówno polscy jak i niemieccy partnerzy, a oddziaływanie projektów należało udokumentować zarówno w Polsce jak i w Niemczech.

O przyznaniu nagród decydowała niezależna komisja konkursowa, w której skład wchodził współprzewodniczący Komitetu ds. Gospodarki Przestrzennej Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej oraz eksperci ze świata nauki i administracji. Komisja konkursowa obradowała w dniu 7 lutego

Wettbewerb für Flaggschiffprojekte des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes

Der Wettbewerb für Flaggschiffprojekte des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes richtete sich an deutsch-polnische Kooperationsprojekte und Vorhaben, die in einem der fünf Handlungsfelder des Gemeinsamen Zukunftskonzeptes erfolgversprechende Lösungsansätze für raumwirksame Herausforderungen entwickeln:

- I. Die Vorteile der polyzentrischen Siedlungsstruktur nutzen
- II. Die verkehrlichen Verbindungen verbessern
- III. In die Menschen investieren
- IV. Nachhaltiges Wachstum fördern
- V. Die Grundlagen für eine hohe Lebensqualität sichern

Bis zum Ende der Wettbewerbsphase am 4. Dezember 2018 wurden insgesamt 35 Wettbewerbsbeiträge eingereicht. Es konnten sowohl Projekte eingereicht werden, die sich zum Zeitpunkt des Wettbewerbes noch in der Vorbereitung befanden, als auch Projekte, die erste Etappen der Umsetzung bereits abgeschlossen hatten. Sowohl deutsche als auch polnische Akteure mussten an den Projekten beteiligt sein, und die Projekte sollten ihre Wirkung nachweislich sowohl in Deutschland als auch in Polen entfalten.

Über die Preisvergabe entschied eine unabhängige Jury. Sie setzte sich aus den beiden Co-Vorsitzenden des Ausschusses für Raumordnung der Deutsch-Polnischen Regierungskommission für regionale und grenznahe Zusammenarbeit und Expertinnen und Experten aus den

2019 r. we Frankfurcie nad Odrą. Po ożywionej dyskusji komisja wybrała pięć zwycięskich projektów, które zostają przedstawione na następnych stronach:

- Rewitalizacja komunikacji kolejowej między Lipskiem i Poznaniem
- arkaPomorza – Arche-typowe Pomorze! – Marka i sieć na rzecz różnorodności i siły w wiejskim obszarze gospodarczym
- Punkt Kontaktowo-Doradczy dla polskich i niemieckich obywateli
- TRAILS – Mobilne Laboratoria Innowacyjności i Usług
- REVIVAL! – Rewitalizacja historycznych miast Dolnego Śląska i Saksonii

Projekty „Nauczanie języka sąsiada od przedszkola do zakończenia edukacji – kluczem do komunikacji w Euroregionie Pomerania” oraz „Groß für Klein – Duzi dla małych – Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada” zostały wyróżnione nagrodą honorową za ich wkład w przełamywanie barier kulturowych i językowych.

Ponadto – z uwagi na osiągnięte postępy – komisja konkursowa uznała za godne szczególnego uznania projekty „Przystosowanie Mostu Europejskiego Siekierki-Neurüdnitz do ruchu turystycznego” oraz „Smart Integration”, które były już nagrodzone we wcześniejszych konkursach.

Bereichen Wissenschaft und Verwaltung zusammen und tagte am 7. Februar 2019 in Frankfurt (Oder). Nach intensiver Diskussion wurden fünf Gewinnerprojekte ausgewählt, die auf den folgenden Seiten vorgestellt werden:

- Wiederbelebung der Eisenbahnfernverbindung zwischen Leipzig und Poznań
- pommernArche – Ur-Typisch Pommern! – Marke und Netzwerk für Kraft und Vielfalt im ländlichen Wirtschaftsraum
- Kontakt- und Beratungsstelle für deutsche und polnische Bürger
- TRAILS – Mobile Innovationslabore und -services
- REVIVAL! – Revitalisierung der historischen Städte in Niederschlesien und Sachsen

Die Projekte „Nachbarspracherwerb von der Kita bis zum Schulabschluss – der Schlüssel zur Kommunikation in der Euroregion Pomerania” und „Groß für Klein – Duzi dla małych – Grenzüberschreitende Zusammenarbeit zur Förderung der interkulturellen und nachbarsprachigen Bildung im Bereich der Vorschulerziehung” wurden aufgrund ihres Beitrags zur Überwindung kultureller und sprachlicher Barrieren mit einem Ehrenpreis ausgezeichnet.

Die Jury sprach außerdem den Projekten „Herrichtung der Europabrücke Siekierki-Neurüdnitz für den touristischen Verkehr” und „Smart Integration”, die bereits in früheren Wettbewerben erfolgreich waren, aufgrund der erzielten Projektfortschritte ihre Anerkennung aus.

PL	DE
Anna Świąteczka-Wrona Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Peter Jung Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat
dr Dagmara Kociuba Zakład Polityki Przestrzennej i Planowania, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	Dr. Antje Matern Fachgebiet Regionalplanung, Brandenburgische Technische Universität Cottbus-Senftenberg
Anna Naskrent Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	Cordula Schieferstein Ministerium des Innern und für Sport des Landes Rheinland-Pfalz
prof. dr hab. Tadeusz Strykiewicz Zakład Polityki Regionalnej i Integracji Europejskiej, Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Prof. Dr. Claudia Weber Leiterin des Viadrina Center B/Orders in Motion, Europa-Universität Viadrina in Frankfurt (Oder)
Martín Guillermo Ramírez Secretary General of the Association of European Border Regions (AEBR)	

CEREMONIA WRĘCZENIA NAGRÓD

PREISVERLEIHUNG

Wręczenie nagród dla laureatów konkursu na projekty flagowe przez sekretarzy stanu Artura Sobonia (po lewej) oraz dr Markusa Kerbera (po prawej) / Auszeichnung der Preisträger des Wettbewerbs für Flaggschiffprojekte durch die Staatssekretäre Artur Soboń (links) und Dr. Markus Kerber (rechts)

Ceremonia wręczenia nagród 5 czerwca 2019 r. w Berlinie

Ponad 100 gości przybyło 5 czerwca 2019 r. do Instytutu Polskiego w Berlinie, aby przy prawdziwie upalnych temperaturach wziąć udział w uroczystości wręczenia nagród w konkursie na projekty flagowe. Spotkanie rozpoczęło się od merytorycznej dyskusji z udziałem przedstawicieli wszystkich nagrodzonych i wyróżnionych projektów na temat przyszłości polsko-niemieckiego obszaru powiązań. W ramach dwóch dyskusji panelowych uwidocznił się potencjał nagrodzonych projektów na obszarze powiązań, jak również wyzwania, które przedsięwzięcia te muszą pokonywać. Przełamywanie bariery językowej wskazywane było jako jedno z najważniejszych zadań, aby umożliwić prawdziwą integrację i wspólny rozwój obszaru powiązań. Skoordynowane podejście wszystkich odpowiedzialnych szczebli na bazie Wspólnej Koncepcji Przyszłości – Wizja 2030 identyfikowane było jako ważna szansa.

Przedstawiciele organizatorów konkursu, sekretarze stanu Artur Soboń (MliR) oraz dr Markus Kerber (BMI) jednomyślnie podkreślali znaczenie lokalnych i regionalnych inicjatyw w dalszej integracji polsko-niemieckiego obszaru powiązań. Wspólna Koncepcja Przyszłości stanowi dla tego regionu strategiczną podstawę, która mogłaby być przykładem dla innych regionów granicznych. Transgraniczny rozwój przestrzenny może uwolnić potencjały, które muszą być wykorzystane po obu stronach, aby tworzyć obszary osadnictwa efektywne gospodarczo i zapewniające godziwe życie. Polsko-nie-

Preisverleihung am 5. Juni 2019 in Berlin

Über 100 Gäste hatten sich am 5. Juni 2019 bei hochsommerlichen Temperaturen in der Galerie des Polnischen Instituts Berlin eingefunden, um der Preisverleihung des Wettbewerbs für Flaggschiffprojekte beizuwohnen. Die Veranstaltung begann mit einem Fachaustausch der Vertreter aller ausgezeichneten Projekte zu Zukunftsfragen im deutsch-polnischen Verflechtungsraum. Im Rahmen zweier Podiumsdiskussionen wurden die Potenziale der preisgekrönten Projekte im Verflechtungsraum deutlich, aber auch die Herausforderungen, vor denen sie stehen. Die Überwindung der Sprachbarriere bleibt dabei eine der wichtigsten Aufgaben, um eine echte Integration und gemeinsamen Entwicklung des Verflechtungsraums zu ermöglichen. Die koordinierte Herangehensweise aller Verantwortlichen auf der Grundlage des GZK 2030 wurde dafür als große Chance identifiziert.

Unisono unterstrichen die Staatssekretäre Dr. Markus Kerber (BMI) und Artur Soboń (MliR) die Bedeutung lokaler und regionaler Initiativen bei der weiteren Integration des deutsch-polnischen Verflechtungsraums. Dieser verfüge mit dem gemeinsamen Zukunftskonzept über eine strategische Grundlage, die anderen Grenzregionen als Vorbild dienen könne. Die grenzüberschreitende Raumentwicklung könne Potenziale freisetzen, die auf beiden Seiten genutzt werden müssen, um lebenswerte und wirtschaftlich leistungsfähige Siedlungsräume zu entwickeln. Der deutsch-polnische Verflechtungsraum sei dabei auf

miecki obszar powiązań jest w tym kontekście na dobrej drodze. Wyrazem tego są, między innymi, rosnący przepływ osób przez granicę związany z zatrudnieniem oraz rosnąca rola Szczecina jako ośrodka regionalnego o znaczeniu ponadgranicznym. Istotna jest przy tym kontynuacja i intensyfikacja współpracy, również w ramach Polsko-Niemieckiego Komitetu ds. Gospodarki Przestrzennej.

Artur Soboń,
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie
Inwestycji i Rozwoju

Punktem kulminacyjnym uroczystości było wręczenie przez obu ministrów nagród pięciu wyłonionym projektom flagowym. Współprzewodniczący Komitetu ds. Gospodarki Przestrzennej wręczyli nagrody honorowe przedstawicielkom obu projektów promocji języka sąsiada a sekretarz generalny Stowarzyszenia Europejskich Regionów Granicznych (AEBR), Martín Guillermo Ramírez, przekazał w swojej laudacji wyrazy szczególnego uznania komisji konkursowej dla projektów „Smart Integration” oraz „Most Europejski Siekierki-Neurüdnitz” stanowiących wyróżniające się przykłady konsekwencji i ciągłości transgranicznej współpracy.

Wyróżnienie projektów „Smart Integration” oraz „Most Europejski Siekierki-Neurüdnitz” / Auszeichnung der Projekte „Smart Integration” und „Europabrücke Siekierki-Neurüdnitz”

Uroczystość zakończyła się występem jazzowego trio Błachno/Cohen/Aarup oraz spotkaniami i rozmowami pod znakiem integracji polsko-niemieckiego obszaru powiązań.

einem guten Weg. Dies manifestieren unter anderem zunehmende grenzüberschreitende Pendlerverflechtungen und die wachsende Rolle Stettins als ein grenzübergreifend ausstrahlendes Oberzentrum. Wichtig sei vor diesem Hintergrund die Fortsetzung und Vertiefung der Zusammenarbeit, nicht zuletzt im Rahmen des Deutsch-Polnischen Raumordnungsausschusses.

Dr. Markus Kerber,
Staatssekretär im Bundes-
ministerium des Innern,
für Bau und Heimat

Als Höhepunkt der Veranstaltung zeichneten die beiden Staatssekretäre die fünf preisgekrönten Flaggschiffprojekte aus. Die Vertreterinnen der beiden Nachbarsprachprojekte erhielten aus den Händen der Co-Vorsitzenden des Raumordnungsausschusses den Ehrenpreis der Jury und der Generalsekretär der Arbeitsgemeinschaft Europäischer Grenzregionen (AGEG), Martín Guillermo Ramírez,

„Zdjęcie rodzinne” wszystkich nagrodzonych projektów / „Familienfoto” aller ausgezeichneten Projekte

rez, formulierte in seiner Laudatio die Anerkennung der Jury für die Projekte „Smart Integration” und „Europabrücke Siekierki-Neurüdnitz” als herausragende Beispiele für die Verstetigung der grenzübergreifenden Kooperation.

Ihren beschwingten Abschluss fand die Veranstaltung mit der Musik des Jazz-Trios Błachno/Cohen/Aarup und weiteren Begegnungen und Gesprächen im Zeichen der Integration des deutsch-polnischen Verflechtungsraums.

PROJEKT FLAGOWY

FLAGGSCHIFFPROJEKT

© Dieter Schuster

Rewitalizacja komunikacji kolejowej między Lipskiem i Poznaniem

Projekt nawiązuje do dużego znaczenia dalekobieżnego połączenia kolejowego między Lipskiem (Leipzig) i Poznaniem, jakie miało ono aż do pierwszej wojny światowej. Po wytyczeniu granic w 1918 i 1945 r. funkcja ta została utracona, a ruch został znacznie ograniczony. Jednak od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej i strefy Schengen, a także wraz z intensyfikacją powiązań między Polską i Niemcami, otworzyły się nowe perspektywy również dla tej relacji. Projekt stawia sobie za cel określenie korzyści z rewitalizacji dalekobieżnego połączenia kolejowego Lipsk-Poznań dla ruchu pasażerskiego i towarowego.

W tym celu ma być opracowana analiza, która zbada korzyści z rewitalizacji tego połączenia i będzie mogła być wykorzystana przez właściwe instytucje obu krajów dla wdrożenia dalszych kroków. W celu przygotowania opracowania analizy powstała grupa inicjatywna składająca się z przedstawicieli stowarzyszeń i samorządów wzdłuż przedmiotowej trasy. Grupa jest otwarta na dalszych kompetentnych partnerów.

Wiederbelebung der Eisenbahnfernverbindung zwischen Leipzig und Poznań

Das Projekt knüpft an die große Bedeutung der Eisenbahnfernverbindung zwischen Leipzig und Posen (Poznań) an, die diese bis zum Ersten Weltkrieg hatte. Nach den Grenzziehungen von 1918 und 1945 ging diese Verbindungsfunktion jedoch verloren, und der Verkehr wurde stark eingeschränkt. Doch seit dem Beitritt Polens zur Europäischen Union und zum Schengen-Raum und im Zuge der zunehmenden Verflechtungen zwischen Deutschland und Polen ergeben sich auch für diese Verbindung neue Perspektiven. Das Projekt hat sich daher zum Ziel gesetzt, den Nutzen einer Wiederbelebung der Eisenbahnfernverbindung zwischen Leipzig und Posen für den Personen- und Güterverkehr zu ermitteln.

Zu diesem Zweck soll ein Gutachten erarbeitet werden, das den Nutzen einer Revitalisierung untersucht und das von den zuständigen Institutionen beider Länder genutzt werden kann, um weitere Schritte einzuleiten. Für die Erarbeitung der Studie hat sich eine Initiativ-Gruppe aus Verbänden und Kommunalverwaltungen entlang der Trasse gebildet, die für weitere sachkundige Partner offen ist.

ZGŁASZAJĄCY / EINREICHER:

Verkehrsclub Deutschland e.V. (VCD),
Landesverband Brandenburg

PARTNERZY / PARTNER

Deutsch-polnischer Verein Cottbus e.V.,
Euroregion Spree-Neiße-Bober,
Stadtverwaltung Cottbus, Urząd Miejski w Gubinie

KONTAKT

Dieter Schuster
dieter.schuster@vcd-brandenburg.de
<https://www.vcd-brandenburg.de>

© RINGFOTO HENTZSCHELS

„Rewitalizacja połączenia Lipsk-Poznań byłaby dla nas bardzo korzystna. Bezpośrednie połączenie z oboma miastami uniwersyteckimi i głównymi ośrodkami miejskimi oraz poprawa połączenia do Zielonej Góry znacznie podniosłaby atrakcyjność naszego dwumia, w szczególności dla młodych ludzi oraz osób dojeżdżających do pracy na naszym pograniczu. Euromiasto Gubin-Guben przesunęłoby się znowu do centrum regionu.”

Fred Mahro
Burmistrz Miasta Guben

Bartłomiej Bartczak
Burmistrz Miasta Gubin

Dzięki rewitalizacji tego połączenia poprawiona ma być wzajemna dostępność między Centralną Polską a obszarem Niemiec Środkowych. Wobec braku połączenia autostradowego między Lipskiem (Leipzig), Chociebużem (Cottbus) i Poznaniem połączenie kolejowe może w sposób istotny przyczynić się do lepszej dostępności komunikacyjnej wzdłuż tej osi. Ponadto spowoduje to odciążenie berlińskiego węzła transportowego, który trasa ta szerokim łukiem omija.

Charakterystycznym elementem projektu jest oddolne formułowanie szans i potrzeb w zakresie oferty połączeń komunikacyjnych oraz kroków prowadzących do podjęcia konkretnych działań. Uwzględniane są przy tym nadrzędne płaszczyzny planowania takie jak Transeuropejskie Sieci Transportowe, ale niezależnie od tego opracowywane są własne idee lepszego powiązania ośrodków gospodarczych w Polsce i w Niemczech.

Od lewej do prawej / von links nach rechts: Artur Sobon, Dieter Schuster (VCD Brandenburg), Bartłomiej Bartczak (Burmistrz Miasta Gubin / Bürgermeister der Stadt Gubin), Dr. Markus Kerber

© Miasto Gubin

„Eine Revitalisierung der Verbindung Leipzig-Posen wäre für uns ein großer Gewinn. Eine direkte Verbindung zu beiden Universitätsstädten und Oberzentren sowie eine verbesserte Verbindung nach Grünberg (Zielona Góra) würden die Attraktivität unserer Doppelstadt deutlich erhöhen, insbesondere auch für junge Menschen sowie Arbeitspendler in unserem Grenzraum. Die Europastadt Gubin-Gubin würde vom Rand wieder in die Mitte des Raumes rücken.”

Fred Mahro
Bürgermeister der Stadt Guben

Bartłomiej Bartczak
Bürgermeister der Stadt Gubin

Durch die wiederbelebte Verbindung soll die gegenseitige Erreichbarkeit zwischen Zentralpolen und dem mitteleuropäischen Raum verbessert werden. Angesichts des Fehlens einer Autobahnverbindung zwischen Leipzig, Cottbus und Posen kann damit ein wesentlicher Beitrag zur besseren verkehrlichen Erreichbarkeit entlang dieser Achse geleistet werden. Außerdem wird der Verkehrsknotenpunkt Berlin entlastet, den die Trasse weiträumig umgeht.

Das Projekt zeichnet sich dadurch aus, dass die Chancen und Bedarfe zur Entwicklung von Verkehrsangeboten „von unten“ formuliert und Schritte hin zu konkreten Maßnahmen entwickelt werden. Übergeordnete Planungen wie die transeuropäischen Netze werden dabei berücksichtigt, jedoch unabhängig davon auch eigene Ideen zur besseren Verknüpfung der wirtschaftlichen Zentren in Deutschland und Polen entwickelt.

PROJEKT FLAGOWY

FLAGGSCHIFFPROJEKT

arkaPomorza – Arche-typowe Pomorze!

Marka i sieć na rzecz różnorodności i siły
wiejskich obszarów gospodarczych

Historyczne Pomorze od półwyspu Darss po metropolię gdańską to bogaty krajobraz kulturowy z wielkim własnym potencjałem – między innymi z dawnymi regionalnymi rasami zwierząt i odmianami roślin użytkowych. Z drugiej strony szanse gospodarcze regionu Pomorza rozkładają się bardzo nierównomiernie – poza prosperującym turystycznie pasem nadmorskim oraz ośrodkami miejskimi rozciąga się obszar gospodarczy, którego potencjał dopiero musi być na nowo zagospodarowany, aby otworzyć przed nim atrakcyjne perspektywy na przyszłość.

W tym kontekście rosnąca liczba polskich i niemieckich partnerów kooperacyjnych (w tym rolnicy, przetwórcy, gastronomowie, stowarzyszenia, związki, sektor polityki, samorządy terytorialne, projekty w sektorze przyrody, kultury i środowiska, fundacje, media, szkoły wyższe) tworzy sieć w celu rozwoju Pomorza jako marki zrównoważonego rozwoju i sieci na rzecz różnorodności i siły wiejskich obszarów gospodarczych.

pommernArche – Ur-Typisch Pommern!

Marke und Netzwerk für Kraft und Vielfalt
im ländlichen Wirtschaftsraum

Das historische Pommern zwischen der Halbinsel Darß und der Metropole Danzig (Gdańsk) ist eine reiche Kulturlandschaft, die aus sich selbst heraus auf viele Potenziale zurückgreifen kann – unter anderem auf alte regionale Tierrassen und Nutzpflanzensorten. Andererseits ist die Region Pommern heute sehr ungleich mit ökonomischen Chancen ausgestattet: Abseits der touristisch genutzten Küsten und der urbanen Zentren breitet sich ein Wirtschaftsraum aus, dessen Potenziale erst neu erschlossen werden müssen, um ihm attraktive Perspektiven für die Zukunft zu eröffnen.

Vor diesem Hintergrund vernetzt sich eine wachsende Zahl deutscher und polnischer Kooperationspartner (darunter Landwirte, verarbeitende Betriebe, Gastronomen, Vereine, Verbände, Politik, Gebietskörperschaften, Natur-, Kultur- und Umweltprojekte, Stiftungen, Medien, Hochschulen) zur Entwicklung Pommerns als Nachhaltigkeitsmarke und Netzwerk für Kraft und Vielfalt im ländlichen Wirtschaftsraum.

ZGŁASZAJĄCY / EINREICHER:

pommernArche • arkaPomorza
• pomeranianArk (arkPomerania)
e.V., Stralsund

PARTNERZY/PARTNER

Landkreis Vorpommern-Rügen, Landkreis Vorpommern-Greifswald,
Förder- und Entwicklungsgesellschaft Vorpommern-Greifswald mbH,
Fundacja Pomerania Stargard

KONTAKT

Friz Fischer
pommernarche@aol.com
<http://www.pommernarche.com>

© Akademie für Nachhaltige
Entwicklung Mecklenburg-Vorpommern

„Pomorze, ta kraina nad morzem, została przez naturę bogato wyposażona. Wiele pokoleń korzystało z tego bogactwa i je zachowało. Inicjatywa „arkaPomorza” ma potencjał, aby pomóc ponownie przywrócić jedność rozwoju ekonomicznego, społecznego i ekologicznego w przyszłości. Przyczynia się ona do regionalnej świadomości, wspiera producentów w zwiększaniu biologicznej różnorodności, otwiera nowe perspektywy dla obszarów wiejskich Pomorza w Polsce i Niemczech – z ludźmi, dla ludzi i przez ludzi.”

prof. dr Peter Adolphi
Akademia Zrównoważonego Rozwoju
Meklemburgia-Pomorze Zachodnie

„Pommern, das Land am Meer, wurde von der Natur reich ausgestattet. Viele Generationen konnten diesen Reichtum nutzen und bewahren. Der „pommernArche“-Ansatz hat das Potenzial, dabei zu helfen, die ökonomische, soziale und ökologische Entwicklung für die Zukunft wieder in Einklang zu bringen. Er zielt auf ein regionales Selbstbewusstsein, unterstützt Erzeuger beim Ausbau der biologischen Vielfalt, erschließt Perspektiven für das ländliche Pommern in Deutschland und Polen – mit den Menschen, für die Menschen und durch die Menschen.”

Prof. Dr. Peter Adolphi
Akademie für Nachhaltige Entwicklung
Mecklenburg-Vorpommern

Odbywa się to za pomocą szerokiego wachlarza działań, do których zaliczają się między innymi budowa pierwszego transgranicznego regionu ARKA w Europie poprzez ochronę i odradzanie zielonego dziedzictwa, zagrożonych wymarciem pomorskich gatunków zwierząt i roślin użytkowych. Wiążą się z tym budowa sieci współpracy i strategii innowacyjności. Poza tym realizowany jest proces tworzenia strategii kreowania trwałej marki „arkaPomorza – pommernArche – pomeranianArk” z licznymi konkretnymi zastosowaniami praktycznymi.

Celem jest budowanie silnego, innowacyjnego wizerunku położonego poza bezpośrednim pasem nadmorskim pomorskiego regionu zrównoważonego rozwoju w kontekście prawdziwych zdrowych produktów regionalnych, zielonej i turystycznej gospodarki na obszarach wiejskich, zielonej edukacji, uczących się regionów oraz spójności społecznej i ekonomicznej. W ten sposób wzmacniana jest konkurencyjność i transgraniczna integracja. Region Pomorza stanie się widoczny i atrakcyjny.

© Matthias Lindner

Partnerzy arkiPomorza cieszą się z nagrody wraz z Sonją Steffen, posłanką do Bundestagu (pośrodku) / Die Partner der pommernArche freuen sich zusammen mit Sonja Steffen, Mitglied des Deutschen Bundestages (in der Mitte), über die Auszeichnung

Dies geschieht durch einen breiten Fächer an Aktivitäten, zu denen unter anderem der Aufbau der ersten grenzübergreifenden Arche-Region Europas gehört, durch den Schutz und die Wiederbelebung des grünen Erbes, der vom Aussterben bedrohten historischen Nutztiere und -pflanzen. Damit verbunden sind Netzwerkbildung und Innovationsstrategien. Außerdem findet ein Prozess zur strategischen Entwicklung einer Nachhaltigkeitsmarke „pommernArche – arkaPomorza – pomeranianArk” statt, den zahlreiche konkrete Anwendungen unterstützen.

Ziel ist der Aufbau eines starken und innovativen Nachhaltigkeits-Images der pommerschen Vorküstenregion für authentische gesunde Produkte aus der Region, grüne und touristische Land-Wirtschaft, grüne Bildung, lernende Regionen sowie sozialen und wirtschaftlichen Zusammenhalt. Auf diese Weise werden die Wettbewerbsfähigkeit und die grenzübergreifende Integration gesteigert. Die Region Pommern wird weithin sichtbar und attraktiv.

Dobre produkty bezpośrednio od producenta / Gute Produkte direkt vom Erzeuger

PROJEKT FLAGOWY

FLAGGSCHIFFPROJEKT

© Punkt Kontaktowo-Doradczy, UM Szczecin

Punkt Kontaktowo-Doradczy dla polskich i niemieckich obywateli

Od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej gminy na Pomorzu Przednim i w Brandenburgii, leżące w promieniu oddziaływania miasta Szczecin, odnotowują napływ dużej liczby Polaków. Trend ten wzmocniło dodatkowo przystąpienie Polski do strefy Schengen w roku 2007 oraz wprowadzenie pełnej swobody rynku pracy w Niemczech w roku 2011. Jednocześnie również Szczecin po zniesieniu barier między oboma krajami staje się coraz atrakcyjniejszy dla obywateli niemieckich.

Spełnienie życzenia życia lub pracy w kraju sąsiada wiąże się jednak z trudnościami. Dotyczą one nie tylko niewystarczającej znajomości języka sąsiada wśród nowych mieszkańców oraz wśród pracowników urzędów i instytucji, ale przede wszystkim braku znajomości porządku prawnego i administracyjnego kraju sąsiada.

To wyzwanie podjął Punkt Kontaktowo-Doradczy, który ma siedzibę w Löcknitz (od 2009 roku) i Szczecinie (od 2011 roku). W Punktach udzielane są porady i informacje polskim i niemieckim obywatelom odnośnie prawnych i socjalnych aspektów transgranicznej codzienności. Do

Kontakt- und Beratungsstelle für deutsche und polnische Bürger

Seit dem Beitritt Polens zur Europäischen Union verzeichneten Kommunen in Vorpommern und Brandenburg, die im Einzugsbereich der Stadt Stettin (Szczecin) liegen, einen erheblichen Zuzug polnischer Bürgerinnen und Bürger. Dieser Trend wurde durch den Beitritt Polens zum Schengen-Raum im Jahr 2007 und den Wegfall der Beschränkungen bei der Arbeitnehmerfreizügigkeit im Jahr 2011 noch verstärkt. Zugleich wird auch die Stadt Stettin mit dem Wegfall der Hindernisse zwischen beiden Ländern für deutsche Bürgerinnen und Bürger immer attraktiver.

Die Verwirklichung des Wunsches, im Nachbarland zu leben oder zu arbeiten, ist jedoch mit Hindernissen verbunden. Diese betreffen nicht nur mangelnde Kenntnisse der Nachbarsprache bei den Neubürgerinnen und Neubürgern und bei deren Ansprechpartnern in der Verwaltung, sondern vor allem auch fehlende Kenntnisse über das Rechts- und Verwaltungssystem des Nachbarlandes.

Hier setzt die Kontakt- und Beratungsstelle mit ihren Standorten in Löcknitz (seit 2009) und in Stettin (seit 2011) an: Ihre wichtigsten Aufgaben sind eine Erstbera-

ZGŁASZAJĄCY / EINREICHER: PARTNERZY/PARTNER
Gmina Miasto Szczecin
Kommunalgemeinschaft POMERANIA e.V. Löcknitz,
Landkreis Vorpommern-Greifswald

KONTAKT
Punkt Kontaktowo-Doradczy dla polskich i niemieckich obywateli
kontakt@um.szczecin.pl
Kontakt- und Beratungsstelle der Euroregion Pomerania
kontaktstelle@pomerania.net

© Urząd Miasta Szczecin

„Metropolia Szczecin jest atrakcyjnym ośrodkiem miejskim zapraszającym do życia i pracy obywateli z Polski i Niemiec.

Coraz więcej mieszkańców znajduje w naszym transgranicznym regionie metropolitalnym miejsce, w którym mogą osiąść i w którym mogą dorastać ich dzieci. Naszym zadaniem jest pomoc mieszkańcom i przedstawicielom administracji publicznej w pokonywaniu barier językowych i kulturowych, w szerzeniu wiedzy na temat kraju sąsiada oraz we wzmacnianiu międzykulturowych kompetencji. Jesteśmy przekonani, że osoby zaangażowane w integrację transgranicznego obszaru metropolitalnego ubogacają całe nasze społeczeństwo.”

Piotr Krzystek
Prezydent Miasta Szczecin

ich zadań należą wsparcie językowe i merytoryczne podczas procesu integracji, nawiązanie kontaktu z urzędami i instytucjami oraz ułatwienie komunikacji między polskimi i niemieckimi instytucjami. W ten sposób umożliwiają one lepszą integrację społeczną i zawodową.

Punkt Kontaktowo-Doradczy pomaga w pokonywaniu codziennych wyzwań, jakie powstają w procesie integracji polsko-niemieckiego obszaru powiązań i transgranicznego regionu metropolitalnego Szczecina. Pokazuje on, jak przy porównywalnie niewielkich nakładach można – poprzez ukierunkowaną pomoc i efektywną komunikację z właściwymi podmiotami – skutecznie przygotować społeczeństwo do transgranicznego życia i pracy.

„Die Metropole Stettin ist ein attraktives urbanes Zentrum, das Menschen aus Polen und Deutschland zum Leben und Arbeiten einlädt. Immer mehr Menschen finden in unserer grenzübergreifenden Metropolregion einen Ort, an dem sie sich niederlassen und wo ihre Kinder groß werden. Unsere Aufgabe ist, den Bürgern und den Beamten zu helfen, sprachliche und kulturelle Barrieren zu überwinden, das Wissen über das Nachbarland zu verbreiten sowie interkulturelle Kompetenzen zu stärken. Wir sind überzeugt davon, dass die gesamte Gesellschaft von all jenen Menschen profitiert, die die Integration der grenzübergreifenden Metropolregion vertiefen.“

Piotr Krzystek
Stadtpräsident von Stettin

tung zu sozialen und rechtlichen Aspekten des grenzübergreifenden Alltags, die sprachliche und inhaltliche Unterstützung des Integrationsprozesses, die Kontaktaufnahme mit Behörden und Institutionen sowie eine leichtere Verständigung zwischen polnischen und deutschen Institutionen. Sie hilft somit, Barrieren zu überwinden und ermöglicht auf diese Weise eine bessere berufliche und soziale Integration.

Die Kontakt- und Beratungsstelle hilft bei der Bewältigung der alltäglichen Herausforderungen, die sich im Zuge des Zusammenwachsens des deutsch-polnischen Verflechtungsraumes und der grenzüberschreitenden Metropolregion Stettin ergeben. Sie zeigt, wie mit vergleichsweise geringem Aufwand – durch gezielte Hilfe und eine effiziente Kommunikation mit den relevanten Akteuren – die Gesellschaft nachhaltig auf das grenzüberschreitende Leben und Arbeiten vorbereitet werden kann.

© Matthias Lindner

Od lewej do prawej / von links nach rechts: Dr. Markus Kerber, Udo Hirschfeld (Kommunalgemeinschaft Pomerania e.V.), Krzysztof Soska (Zastępca Prezydenta Szczecina / Vizepräsident der Stadt Stettin), Artur Soboń

PROJEKT FLAGOWY

FLAGGSCHIFFPROJEKT

© Fotograf Paul Glaser, Görlitz - paulglaser.de

TRAILS – Mobilne Laboratoria Innowacyjności i Usług

Polsko-saksoński region przygraniczny przechodzi radykalne zmiany – przemianom strukturalnym w gospodarce towarzyszą dramatyczne zmiany demograficzne. Ważnym wyzwaniem w nadchodzących latach i dekadach jest zaoferowanie młodym ludziom perspektywy w regionie. Przyszłościowe sektory gospodarki i przedsiębiorstwa będą mogły się najlepiej rozwijać i znajdą w regionie odpowiednich wykwalifikowanych pracowników, jeżeli przedsiębiorstwa, instytucje badawcze i placówki edukacyjne będą ze sobą współpracować i rozwijać możliwości edukacyjne dostosowane do wymagań rynku.

Projekt TRAILS odpowiada na to wyzwanie poprzez transgraniczne podejście do uzupełniania krajobrazu edukacyjnego w obszarach innowacji i kreatywności, zrównoważonego rozwoju, przedsiębiorczości i miejsc pracy przyszłości. Przynosi najnowsze metody nauczania i technologie bezpośrednio do lokalnych szkół i przygotowuje młodych ludzi w regionie na przyszłość stawiającą wysokie wymagania technologiczne, w której konieczny jest sposób myślenia ukierunkowany na szukanie innowacyjnych rozwiązań.

TRAILS – Mobile Innovationslabore und -services

Der sächsisch-polnische Grenzraum ist im Umbruch: Wirtschaftlicher Strukturwandel geht einher mit einschneidenden demografischen Entwicklungen. Eine wesentliche Herausforderung der kommenden Jahre und Jahrzehnte ist es, jungen Menschen eine Perspektive in der Region zu bieten. Zukunftsfähige Wirtschaftszweige und Unternehmen werden sich dann am besten entwickeln und geeignete Fachkräfte in der Region finden können, wenn Unternehmen, Forschungs- und Bildungseinrichtungen zusammenarbeiten und an den Anforderungen des Marktes ausgerichtete Bildungsmöglichkeiten entwickeln.

TRAILS reagiert auf diese Herausforderung mit seinem grenzübergreifenden Ansatz zur Ergänzung der Bildungslandschaft in den Themen Innovation und Kreativität, Nachhaltigkeit, Unternehmertum und Arbeitsplatz der Zukunft. Es bringt modernste Bildungsmethoden und entsprechende Technik direkt an die Schulen vor Ort und bereitet die jungen Menschen in der Region auf eine Zukunft mit hohen technologischen Anforderungen vor, in denen Denken in kreativen Lösungsansätzen gefordert ist.

ZGŁASZAJĄCY / EINREICHER:

Technische Universität Dresden,
Fakultät Architektur – Labor für
Wissensarchitektur

PARTNERZY / PARTNER

Urząd Marszałkowski Województwa
Dolnośląskiego; Politechnika Wrocławska,
Studium Nauk Humanistycznych i Społecznych

KONTAKT

Florian Sägebrecht – florian.saegebrecht@tu-dresden.de
Michał Frycz – michal.frycz@dolnyslask.pl
<https://trailsproject.eu>

© privat

„Die Stadt Zittau war Gastgeberin einer der ersten grenzüberschreitenden Veranstaltungen im Rahmen von TRAILS. Dabei entwickelten deutsche und polnische Schüler mit viel Engagement innovative unternehmerische Ideen und bearbeiteten diese konzentriert weiter. Dies ist ein Ansatz, den es weiter zu verfolgen lohnt, denn er stärkt die Bildungslandschaft und die Wirtschaft in unserer Region.“

Thomas Zenker

Oberbürgermeister der Stadt Zittau

„Miasto Żytawa (Zittau) było gospodarzem jednego z pierwszych transgranicznych wydarzeń w ramach projektu TRAILS. Niemieccy i polscy uczniowie z dużym zaangażowaniem wypracowywali innowacyjne pomysły na przedsiębiorczość i z wielkim skupieniem je doskonalili. Jest to podejście warte kontynuowania, ponieważ wzmacnia krajobraz edukacyjny i gospodarkę naszego regionu.“

Thomas Zenker

Nadburmistrz Miasta Żytawa (Zittau)

Do tej pory odbyło się łącznie ponad 100 wydarzeń innowacyjnych w 32 miastach i gminach z udziałem 2.100 uczestników. W „laboratoriach innowacji” ćwiczy się, jak można znaleźć nowe pomysły dotyczące produktów i biznesu oraz jak można realizować obiecujące pomysły. Wykorzystywane są przy tym formaty wydarzeń i oferty edukacyjne dostosowane do specjalnych potrzeb szkół i firm w regionie.

Na szczególną uwagę zasługują wydarzenia transgraniczne, które umożliwiają polskim i niemieckim uczniom wspólną pracę nad własnymi pomysłami biznesowymi lub praktyczne wypróbowanie metod myślenia projektowego design thinking. TRAILS ma charakter prototypowy dla polsko-niemieckiego obszaru powiązań, ponieważ łączy lokalne instytucje edukacyjne z dostawcami innowacji oraz lokalne przedsiębiorstwa z nowoczesną koncepcją i promuje bezpośrednią wymianę między młodymi ludźmi i ich pomysłami.

Bislang gab es in 32 Städten und Gemeinden über 100 Innovationsveranstaltungen mit 2.100 Teilnehmern. In den „Innovationslaboren” wird trainiert, wie neue Produkt- und Geschäftsideen gefunden und erfolgversprechende Ideen umgesetzt werden können. Dabei kommen Veranstaltungsformate und Bildungsangebote zum Einsatz, die auf die besonderen Erfordernisse der Schulen und Unternehmen in der Region zugeschnitten sind.

Besonders hervorzuheben sind grenzüberschreitende Veranstaltungen, die deutsche und polnische Schüler gemeinsam an eigenen Geschäftsideen arbeiten oder die Methoden des Design Thinking praktisch erfahren lassen. TRAILS hat Prototypen-Charakter für den deutsch-polnischen Verflechtungsraum, weil es lokale Bildungsträger mit Innovationsträgern und Unternehmen vor Ort mit einem modernen Konzept verbindet und den direkten Austausch zwischen jungen Menschen und ihren Ideen befördert.

© Matthias Lindner

Od lewej do prawej / von links nach rechts: Dr. Markus Kerber, Anna Żołędziowska (Politechnika Wrocławska), Christian John (TU Dresden), Renata Gora (Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego / Marschallamt der Wojewodschaft Niederschlesien), Florian Sägebrect (TU Dresden), Tomasz Wiśniewski (Politechnika Wrocławska), Artur Soboń

PROJEKT FLAGOWY

FLAGGSCHIFFPROJEKT

© Robert Michalik

REVIVAL! – Rewitalizacja historycznych miast Dolnego Śląska i Saksonii

Liczne małe i średnie miasta w Polsce południowo-zachodniej i Wschodniej Saksonii wykazują porównywalne potencjały i wyzwania w zakresie rozwoju historycznego, struktury miejskiej, dziedzictwa architektonicznego, ale także rozwoju demograficznego i społeczno-gospodarczego. Podczas gdy zabytkowe śródmieścia są zagrożone utratą funkcji, nowe obiekty wznoszone są często na obrzeżach miast. Powstające w ten sposób pustostany na starówkach zagrażają zabytkowej tkance budowlanej i mogą prowadzić do utraty ważnych funkcji miejskich. Pogarsza to atrakcyjność inwestycyjną dotkniętych miast, podczas gdy sąsiednie aglomeracje wokół Drezna (Dresden) i Wrocławia są przeciążone napiętymi rynkami mieszkaniowymi oraz rosnącymi problemami związanymi z ochroną środowiska i ruchem drogowym.

REVIVAL! – Revitalisierung der historischen Städte in Niederschlesien und Sachsen

Die zahlreichen Klein- und Mittelstädte in Ostsachsen und Südwestpolen weisen in ihrer historischen Entwicklung, der Stadtstruktur, dem baukulturellen Erbe, aber auch der demographischen und sozioökonomischen Entwicklung vergleichbare Potenziale und Herausforderungen auf. Während die historischen Innenstädte ihre Nutzungen zu verlieren drohen, erfolgt Neubau oftmals an den Stadträndern. Sich daraus ergebende Leerstände in den Altstädten bedrohen die historische Bausubstanz und können zum Verlust wichtiger städtischer Funktionen führen. Dies wird für die betroffenen Städte zu einem Standortnachteil, während die benachbarten Agglomerationen um Dresden und Breslau (Wrocław) mit angespannten Wohnungsmärkten und zunehmenden Umwelt- und Verkehrsproblemen überlastet sind.

ZGŁASZAJĄCY / EINREICHER:

Leibniz-Institut für ökologische Raumentwicklung e.V., Dresden/
Interdisziplinäres Zentrum für
ökologischen und revitalisieren-
den Stadtumbau (IZS), Görlitz

PARTNERZY / PARTNER

Technische Universität Dresden / Internationales Hochschulinstitut
(IHI) Zittau, Instytut Rozwoju Terytorialnego (IRT) we Wrocławiu;
Europastadt Görlitz/Zgorzelec GmbH; Bautzen, Reichenbach/O.L., Zittau,
Kamienna Góra, Bolesławiec, Gryfów Śląski, Lubawka, Lubomierz, Żary

KONTAKT

Prof. Dr.-Ing. Robert Knippschild
r.knippschild@ioer.de
<http://revival.ioer.eu>

© Adrian Kowalski

„Nasze miasta mają potencjał, aby zaoferować swoim mieszkańcom, gościom i ludziom wokół nich wszystko, czego oczekują od nowoczesnego miasta.

Wspólnie z naszymi partnerami poszukujemy najlepszych sposobów osiągnięcia tego celu – zachowania historycznego uroku naszych miast, dostosowania ich do wyzwań przyszłości i wspólnego zabezpieczenia podstaw zrównoważonego rozwoju naszego regionu.”

Piotr Roman

Prezydent Miasta Bolesławiec
i Prezes Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

W tym kontekście projekt REVIVAL! ma na celu określenie wspólnych możliwości rozwoju miast uczestniczących w projekcie, zachowanie dziedzictwa architektonicznego i ożywienie historycznych centrów. W tym celu uczestniczące miasta i instytucje badawcze opracują analizy i strategię, wdrożą działania rewitalizacyjne i zbudują sieć kontaktów w ramach transgranicznej wymiany doświadczeń.

W ramach projektu przeprowadzone zostanie badanie na temat jakości życia w małych i średnich miastach regionów słabych strukturalnie, które ma dostarczyć wnioski na temat wkładu dziedzictwa architektonicznego w atrakcyjność i jakość urbanistyczną tego typu miast. Ponadto projekt obejmuje w zabytkowych centrach miast dni promocyjne, które posłużą również jako platforma transgraniczna dla artystów, rzemieślników i regionalnych kupców, wystawę objazdową i grę geocachingową.

REVIVAL! przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności regionu dla ludności lokalnej, potencjalnych nowych mieszkańców, turystów, przedsiębiorców i wykwalifikowanych pracowników. W ten sposób projekt wnosi istotny wkład w zrównoważony rozwój regionalny - dziedzictwo kulturowe i zasoby naturalne zostają zachowane a sąsiednie aglomeracje są odciążone.

© Matthias Lindner

Od lewej do prawej / von links nach rechts: Artur Soboń, Ireneusz Brzeziński (Urząd Miejski w Żarach / Stadt Żary), Jerzy Zieliński (Sekretarz Miasta Bolesławiec / Stadtsekretär der Stadt Bolesławiec), Eva Battis-Schinker (IÖR / IZS), Prof. Dr. Robert Knippschild (IÖR / IZS), Dr. Markus Kerber

„Unsere Städte haben das Zeug dazu, ihren Einwohnern, ihren Gästen und den Menschen in ihrer Umgebung alles zu bieten, was diese von einer modernen Stadt erwarten. Zusammen mit unseren Partnern suchen wir die besten Wege zum Erreichen dieses Ziels: den historischen Reiz unserer Städte zu erhalten, sie fit für die Zukunft zu machen und gemeinsam die Grundlagen für eine nachhaltige Entwicklung unserer Region zu sichern.“

Piotr Roman

Stadtpräsident von Bolesławiec
und Präsident der Euroregion Neisse-Nisa-Nysa

© Grzegorz Matorny

Vor diesem Hintergrund zielt REVIVAL! darauf ab, die gemeinsamen Entwicklungschancen der am Projekt beteiligten Städte zu identifizieren, das baukulturelle Erbe zu erhalten und die historischen Zentren zu beleben. Dazu erarbeiten die beteiligten Städte und Forschungseinrichtungen Studien und Strategien, setzen Maßnahmen zur Revitalisierung um und vernetzen sich im Rahmen eines grenzüberschreitenden Erfahrungsaustausches.

So entsteht im Rahmen des Projektes eine Studie zur Lebensqualität in kleineren und mittleren Städten strukturschwacher Regionen, die Erkenntnisse über den Beitrag des baukulturellen Erbes zur Attraktivität und Urbanität dieses Stadttyps liefern soll. Außerdem werden Aktionstage in den historischen Innenstädten, die auch als grenzübergreifende Plattform für Künstler, Handwerker und regionale Händler dienen, eine Wanderausstellung und ein Geocaching-Spiel organisiert.

REVIVAL! trägt zur Steigerung der Attraktivität der Region für die ansässige Bevölkerung, potenzielle Zuzügler, Touristen, Unternehmen und Fachkräfte bei. Das Projekt leistet damit einen wichtigen Beitrag zur nachhaltigen regionalen Entwicklung – kulturelles Erbe und natürliche Ressourcen werden erhalten, und benachbarte Ballungszentren werden entlastet.

NAGRODA HONOROWA

EHRENPREIS

© Landkreis Vorpommern-Greifswald

Edukacja w zakresie kultury i języka sąsiada od przedszkola do zakończenia edukacji

Projekty „Groß für Klein – Duzi dla małych – Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada” oraz „Nauczanie języka sąsiada od przedszkola do zakończenia edukacji – kluczem do komunikacji w Euroregionie Pomerania” zostały przez komisję konkursową wyróżnione wspólną nagrodą honorową. Oba projekty podejmują podstawowe wyzwanie pokonania barier kulturowych i językowych w polsko-niemieckim obszarze powiązań.

W projekcie „Nauczanie języka sąsiada od przedszkola do zakończenia edukacji” wprowadzana jest na nowo lub rozbudowywana możliwość nauki języka polskiego

Interkulturelle und nachbarsprachige Bildung von der Kita bis zum Schulabschluss

Die Projekte „Groß für Klein – Duzi dla małych – Grenz-überschreitende Zusammenarbeit zur Förderung der interkulturellen und nachbarsprachigen Bildung im Bereich der Vorschulerziehung” und „Nachbarspracherwerb von der Kita bis zum Schulabschluss – der Schlüssel zur Kommunikation in der Euroregion Pomerania” wurden von der Jury mit einem gemeinsamen Ehrenpreis gewürdigt. Sie stellen sich der fundamentalen Herausforderung, die kulturellen und sprachlichen Barrieren im deutsch-polnischen Verflechtungsraum zu überwinden.

Im Projekt „Nachbarspracherwerb von der Kita bis zum Schulabschluss” werden Deutsch- und Polnischangebote

ZGŁASZAJĄCY / EINREICHER:

Landkreis Görlitz / Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung (LaNa)

PARTNERZY / PARTNER

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (DODN) we Wrocławiu

KONTAKT

Dr. Regina Gellrich
nachbarsprachen.sachsen@kreis-gr.de
<https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu>

ZGŁASZAJĄCY / EINREICHER:

Gmina Miasto Szczecin

PARTNERZY / PARTNER

Zachodniopomorskie Centrum Edukacji Morskiej i Politechnicznej ZCEMiP, Landkreis Vorpommern-Greifswald, Landkreis Uckermark, Regionale Arbeitsstelle für Bildung, Integration und Demokratie Mecklenburg-Vorpommern (RAA M-V) e.V., Universität Greifswald, Amt Gramzow

KONTAKT

Monika Szarszewska
njs@um.szczecin.pl
<https://www.polnisch-liegt-nahe.de>

„Jeżeli uprzedzenia i bariery mentalne pomiędzy Polakami i Niemcami mają być trwale wyeliminowane, to możliwość wczesnego spotkania z kulturą sąsiada i nauki języka sąsiada musi stać się rzeczą oczywistą. Oba projekty wykonują wybitną pionierską pracę w tej dziedzinie i powinny, zwłaszcza na szczelnie edukacji przedszkolnej, stać się szybko stałym elementem oferty programowej.“

prof. dr Claudia Weber

Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą

i niemieckiego we wszystkich trzech podregionach Euroregionu Pomerania i promowane są koncepcje dorastania w kontekście wielojęzyczności. Nauczyciele przechodzą wszechstronne szkolenia, a rodzice są zaangażowani, aby dzieci jak najwcześniej nawiązywały kontakt z językiem i kulturą sąsiada.

© Deutsch-polnisches Kinderhaus „St. Franziskus“, Ostritz

Wspólne zajęcia w polsko-niemieckim przedszkolu im. św. Franciszka w Ostritz / Gemeinsames Basteln im deutsch-polnischen Kinderhaus „St. Franziskus“, Ostritz

W projekcie „Groß für Klein – Duzi dla małych“ istotę stanowią kursy doskonalenia zawodowego dla polskich i niemieckich nauczycieli przedszkolnych. Również w tym przypadku dużą uwagę zwraca się jednak na uwrażliwienie rodziców, środowiska rodzinnego dzieci i ogółu społeczeństwa na szczególnie potencjał i szansę, jakie niesie ze sobą wczesna nauka języka sąsiada.

Oba projekty zwracają uwagę na potrzebę wypełnienia luki, która nadal istnieje po prawie trzech dekadach dobrosąsiedzkich stosunków polsko-niemieckich - brak stabilnych struktur w państwowych systemach edukacyjnych, które gwarantowałyby w bliskiej strefie sąsiedztwa nieprzerwaną dostępność edukacji w języku sąsiada od przedszkola po edukację zawodową i uniwersytecką. Oba projekty dowodzą, że istnieje duże zainteresowanie nauką języka sąsiada oraz wola zasadniczej poprawy możliwości nauki tego języka.

© Pressestelle der Europa-Universität Viadrina, Fotografin: Heide Fest

„Sollen Vorbehalte und mentale Barrieren zwischen Polen und Deutschen dauerhaft beseitigt werden, dann muss die Möglichkeit zur frühzeitigen Begegnung mit der Kultur der Nachbarn und zum Erwerb der Nachbarsprache selbstverständlich werden. Die beiden Projekte leisten diesbezüglich hervorragende Pionierarbeit, die vor allem im Bereich der Vorschul-erziehung zügig in Regelangebote überführt werden sollten.“

Prof. Dr. Claudia Weber

Europa-Universität Viadrina, Frankfurt (Oder)

in allen drei Teilräumen der Euroregion Pomerania neu eingeführt oder weiterentwickelt und Konzepte des Aufwachsens im mehrsprachigen Kontext vermittelt. Pädagoginnen und Pädagogen werden umfassend geschult und Eltern einbezogen, um Kinder zum frühestmöglichen Zeitpunkt in den Kontakt mit der Nachbarsprache und -kultur zu bringen.

Im Projekt „Groß für Klein – Duzi dla małych“ liegt der Schwerpunkt auf der entsprechenden Fortbildung von Pädagoginnen und Pädagogen in Kitas. Aber auch hier wird der Sensibilisierung der Eltern, des familiären Umfelds der Kinder und der breiten Öffentlichkeit für die besonderen Potenziale und Chancen des frühzeitigen Lernens der Nachbarsprache großes Augenmerk gewidmet.

Beide Projekte reflektieren die Notwendigkeit, eine Lücke zu füllen, die nach fast drei Jahrzehnten guter deutsch-polnischer Nachbarschaft noch vorhanden ist: Das Fehlen verlässlicher Strukturen in den staatlichen Bildungssystemen, die im engeren Nachbarschaftsraum eine durchgängige Verfügbarkeit von Bildung in der Nachbarsprache von der Kita bis zur beruflichen und universitären Ausbildung garantieren. Beide Projekte belegen, dass das Interesse am Erlernen der Nachbarsprache groß ist und der Wille besteht, die Möglichkeiten zum Erwerb der Nachbarsprache grundlegend zu verbessern.

Partnerzy projektów na temat edukacji w zakresie kultury i języka sąsiada cieszą się z nagrody / Die Partner der Projekte zur interkulturellen und nachbarsprachigen Bildung freuen sich über die Auszeichnung

© Matthias Lindner

LAUREACI POPRZEDNICH KONKURSÓW

PREISTRÄGER FRÜHERER WETTBEWERBE

Ministerstwa właściwe w Polsce i w Niemczech do spraw gospodarki przestrzennej były w latach 2011-2013 organizatorami „Konkursu na modelowe projekty współpracy polsko-niemieckiej”. Konkurs był częścią Modelowych Przedsięwzięć Ładu Przestrzennego (MORO) i odbywał się pod patronatem właściwych ministrów na szczeblu krajowym.

Konkurs przeprowadzony został w dwóch edycjach. W pierwszym konkursie, który został przeprowadzony od wiosny 2011 r. do jesieni 2012 r., wzięło udział 50 projektów, spośród których wyłoniono 6 zwycięskich projektów. Do drugiego konkursu, który trwał od jesieni 2012 r. do jesieni 2013 r., zgłoszonych zostało 55 projektów, spośród których wyłoniono kolejnych 5 zwycięskich projektów.

Konkurs został podsumowany w ramach konferencji „Przestrzeń bez granic”, która się odbyła w dniach 14-15 października 2014 r. w berlińskiej siedzibie Federalnego Ministerstwa Transportu i Infrastruktury Cyfrowej.

Szczegółowe informacje na temat konkursu, konferencji oraz projektów zawiera Polsko-Niemiecki Portal Gospodarki Przestrzennej, www.kooperacja-bez-granic.pl.

Die für Raumordnung zuständigen Ministerien der Republik Polen und der Bundesrepublik Deutschland haben zwischen 2011 und 2013 den „Wettbewerb für modellhafte deutsch-polnische Kooperationsprojekte“ durchgeführt. Der Wettbewerb gehörte zu den Modellvorhaben der Raumordnung (MORO) und stand unter der Schirmherrschaft der zuständigen Minister der nationalen Ebene.

Der Wettbewerb erfolgte in zwei Auflagen. Am ersten Wettbewerb, der vom Frühling 2011 bis zum Herbst 2012 stattfand, nahmen 50 Projekte teil, aus denen sechs Gewinnerprojekte ausgewählt wurden. Am zweiten Wettbewerb vom Herbst 2012 bis zum Herbst 2013 nahmen 55 Projekte teil, und es wurden fünf Gewinnerprojekte ausgewählt.

Seinen Abschluss fand der Wettbewerb im Rahmen der Konferenz „Raum ohne Grenzen“, die am 14./15. Oktober 2014 im Berliner Sitz des Bundesministeriums für Verkehr und digitale Infrastruktur stattfand.

Weitergehende Informationen zum Wettbewerb, zur Konferenz und zu den Projekten bietet das Deutsch-Polnische Raumordnungsportal, www.kooperation-ohne-grenzen.de.

Zwycięskie projekty pierwszej edycji Konkursu na modelowe projekty współpracy polsko-niemieckiej

Gewinnerprojekte der ersten Auflage des Wettbewerbs für modellhafte deutsch-polnische Kooperationsprojekte

© Jens Plate Architekten

Zabytek techniki „Most na Odrze Neurüdnitz-Siekierki”

Rewitalizacja zabytkowego, najdłuższego mostu przez Odrę jako turystycznego przejścia granicznego i Europejskiego Centrum Spotkań

Technisches Denkmal „Oderbrücke Neurüdnitz-Siekierki”

Revitalisierung der denkmalgeschützten, längsten Brücke über die Oder als touristischer Grenzübergang und Europäisches Begegnungszentrum

© Urząd Miejski w Nowej Soli

Odra dla turystów 2014 ...

Uaktywnienie „niebieskiego raju” lubusko-brandenburskiego pogranicza poprzez uatrakcyjnienie i udostępnienie terenów dorzecza Odry dla rynku turystycznego

Die Oder für Touristen 2014 ...

Aktivierung des „blauen Paradieses” des Grenzgebiets Lubuskie/Brandenburg durch die Erschließung des Flussgebiets der Oder für den touristischen Markt

© Frankfurt-Słubice Kooperationszentrum

Słubicko-Frankfurckie Centrum Kooperacji

Współpraca międzygminna w Europejskim Dwumieście – Wdrożenie wspólnego Planu Działania 2010-2020 poprzez Słubicko-Frankfurckie Centrum Kooperacji

Frankfurt-Słubicer Kooperationszentrum

Interkommunale Zusammenarbeit in der Europäischen Doppelstadt – Umsetzung des gemeinsamen Handlungsplans 2010-2020 durch das Frankfurt-Słubicer

© Sächsische
Bildungsagentur

Działalność obywateli na rzecz wolności 1945-1989

Wspieranie wspólnej polsko-niemieckiej tożsamości regionalnej i postawy obywatelskiej uczniów i nauczycieli poprzez nowe dydaktyczne formy nauczania historii najnowszej

Bürger für die Freiheit 1945-1989

Unterstützung einer gemeinsamen regionalen Identität und des zivilgesellschaftlichen Bewusstseins von Schülern und Lehrern durch neue didaktische Formen des zeitgeschichtlichen Unterrichts

© Urząd Miasta
i Gminy w Pieńsku

Zaopatrzenie w wodę Pieńsk/Neißeau

Przebudowa stacji uzdatniania wody w Pieńsku, wraz z rozbudową i połączeniem sieci wodociągowej po obu stronach Nysy Łużyckiej

Wasserversorgung Pieńsk/Neißeau

Umbau der Wasseraufbereitungsstation in Pieńsk, zusammen mit dem Ausbau und der Verknüpfung der Leitungsnetze auf beiden Seiten der Lausitzer Neiße

© INFRASTRUKTUR &
UMWELT

Metropolitalny region Szczecina: Miasto Szczecin i jego pas aglomeracji

Współpraca samorządów polskich i niemieckich w obszarze wokół Szczecina, rozwój transgranicznego obszaru gospodarczego i kulturalnego w sąsiedztwie Szczecina

Metropolregion Stettin: Die Stadt Stettin und ihr „Speckgürtel“

Zusammenarbeit der deutschen und polnischen Kommunen im Umland von Stettin, Entwicklung eines grenzüberschreitenden Wirtschafts- und Kulturraumes um Stettin

Zwycięskie projekty drugiej edycji Konkursu na modelowe projekty współpracy polsko-niemieckiej

Gewinnerprojekte der zweiten Auflage des Wettbewerbs für modellhafte deutsch-polnische Kooperationsprojekte

© ZVON GmbH

Dalszy rozwój Biletu EURO-NYSA pod względem taryfowym i instytucjonalnym

Jeden bilet – trzy kraje: podróżowanie bez granic na podstawie jednego biletu jako forma wspierania spójności gospodarczej, społecznej i strukturalnej w Euroregionie Nysa

Tarifliche und institutionelle Weiterentwicklung des EURO-NEISSE-Tickets

Ein Ticket – drei Länder: Grenzenloses Reisen mit einem Ticket zur Unterstützung der wirtschaftlichen, sozialen und strukturellen Kohäsion in der Euroregion Neisse

© RBGP WZP
w Szczecinie

Koncepcja Rozwoju Transgranicznego Regionu Metropolitalnego Szczecina

Współpraca polskich i niemieckich organów planowania przestrzennego w celu wzmacniania spójności terytorialnej oraz potencjału konkurencyjności regionu

Entwicklungskonzept für die Grenzüberschreitende Metropolregion Stettin

Zusammenarbeit der deutschen und polnischen Organe der Raumplanung zur Stärkung der territorialen Kohäsion und des Ausbaus der Wettbewerbsfähigkeit der Region

© Europäischer
Parkverbund Lausitz

Europejski Związek Parków Łużyckich

Wspieranie współpracy pomiędzy podmiotami z Brandenburgii, Saksonii i Polski oraz promocja transgraniczna wspólnego dziedzictwa kulturowego

Europäischer Parkverbund Lausitz

Unterstützung der Zusammenarbeit von Akteuren aus Brandenburg, Sachsen und Polen und grenzübergreifende Vermarktung des gemeinsamen kulturellen Erbes

© Projekt „Gemeinsam
für den Grenzraum“

Razem dla pogranicza Dolny Śląsk – Saksonia

Pogłębienie współpracy pomiędzy jednostkami administracyjnymi i wypracowanie propozycji rozwiązań oraz szkiców projektów transgranicznych w obszarach tematycznych

Gemeinsam für den Grenzraum Niederschlesien – Sachsen

Vertiefung der Zusammenarbeit zwischen den Verwaltungen und Erarbeitung von Lösungsansätzen und grenzüberschreitenden Projektideen in thematischen Handlungsfeldern

© Stadt Guben/
ng-land-
schaftsarchitekten

Zielona Ścieżka Gubin – Guben

Zielona Ścieżka Gubin – Guben ukazuje atrakcje turystyczne, przybliża ludzi, oferuje możliwości relaksu i stwarza struktury turystyczne oraz miejsca pracy

Grüner Pfad Guben – Guben

Der Grüne Pfad Guben – Guben zeigt Sehenswürdigkeiten, bringt Menschen einander näher, bietet Erholungsmöglichkeiten und schafft touristische Strukturen und Arbeitsplätze

CZŁONKOWIE KOMITETU DS. GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

MITGLIEDER DES RAUMORDNUNGS-AUSSCHUSSES

Współprzewodnictwo

Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju RP

Ministerstwo Gospodarki Morskiej
i Żeglugi Śródlądowej RP

Województwo Dolnośląskie

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Instytut Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu
Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu

Województwo Lubuskie

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim

Województwo Wielkopolskie

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu
Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu

Województwo Zachodniopomorskie

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej Województwa
Zachodniopomorskiego w Szczecinie
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie

Co-Vorsitz

Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat

Berlin und Brandenburg

Gemeinsame Landesplanungsabteilung Berlin-Brandenburg
Senatsverwaltung für Stadtentwicklung und Wohnen Berlin
Ministerium für Infrastruktur und Landesplanung des
Landes Brandenburg

Mecklenburg-Vorpommern

Ministerium für Energie, Infrastruktur und Digitalisierung

Sachsen

Sächsisches Staatsministerium des Innern

